Svar på skriftligt spörsmål om främjande av möjligheterna att producera biogas

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 205/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Essayah /kd m.fl.:

> *Har regeringen för avsikt att ändra 16 § i statsrådets förordning om styrning av investeringsstöd för gårdsbruk 241/2015 så att investeringsstöd kan beviljas för gårdsbruks investeringar för att bygga en biogasanläggning och att lägga till ett 4 mom., enligt vilket beviljande av stöd för investeringar i biogasproduktion garanterar att näringsämnena från rötrester som uppstår utnyttjas i biogas- eller livsmedelsproduktion som råvara i produktionen av den biomassa som används?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringens mål är att främja mängden förnybar energi som produceras och används i jordbruket och landsbygdsföretag samt energiföretagandet på landsbygden. För att uppnå målet erbjuds aktörer tillgång till olika stöd och andra främjande åtgärder. Europeiska unionen har dock fastställt riktlinjer för innehållet och inriktningen av de statliga stöd som finns att tillgå för att förhindra skadlig konkurrens.

Ramvillkoren för att stödja ett jordbruksföretags energianläggningar finns i artikel 14.4 i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014. Enligt punkten kan jordbruksinvesteringar i en anläggning för förnybar energi bara få stöd om produktionen inte överstiger den genomsnittliga årsförbrukningen av bränsle eller energi på jordbruksföretaget. Stödet får inte riktas till en sådan produktionskapacitet som har som permanent syfte att producera energi eller bränsle för försäljning. På grund av begränsningen kan inte heller statsrådets förordning om styrning av investeringsstöd för gårdsbruk 241/2015 ändras på föreslaget sätt. I samband med att man arbetar fram regeringens klimat- och energistrategi, utreder man möjligheterna för decentraliserad energiproduktion, biogas medräknad.

Om det är fråga om energiföretagande, det vill säga energi som produceras i en anläggning som ska byggas och mer än hälften går till försäljning kan anläggningsinvesteringen få stöd genom landsbygdsprogrammets företagsstöd. Företaget kan verka på en gård eller som ett helt separat företag och även använda andra råvaror än dem som kommer från gården. Den som ansöker om stöd ska kunna bevisa att affärsverksamheten är lönsam. Om anläggningen samtidigt producerar energi för gården kan även den delen av anläggningens produktionskapacitet finansieras med företagsstöd. Däremot får den del av anläggningen som producerar energi för privathushåll stöd varken via investeringsstödet till jordbruket eller via företagsstödet för landsbygden.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 205/2016 rd

Regeringens mål är också att främja näringskretsloppet för gödsel och lantbrukets övriga biflöden. För att bidra till detta har flera olika åtgärder vidtagits. De flesta är sporrande till sin karaktär och inte förpliktande. Om man för produktionen i en biogasanläggning använder andra organiska material utöver gårdens gödsel och växtbiomassa, ska man enligt lagen om gödselfabrikat registrera den rötrest som sprids ut på åkrarna som gödselfabrikat. Eftersom biogasanläggningarnas urval av råvaror och funktionssätt kan variera mycket har det inte ansetts ändamålsenligt att fastställa bindande krav för hur rötrester och andra slutprodukter ska användas och placeras. Ett tvingande krav på återvinning av näringsämnen som villkor för investeringsstödet skulle särbehandla en del biogasproducenter om näringskretsloppet av orsaker som inte beror på dem inte alltid kan genomföras. Dessutom skulle fler stödvillkor samtidigt öka behovet av tillsyn och uppföljning, vilket skulle stå i strid med målen att minska på byråkratin.

I stället för en tvingande användningsbestämmelse främjar jord- och skogsbruksministeriet utnyttjandet av den rötrest som uppstår på biogasanläggningar i växtproduktionen genom att ge ekonomiskt stöd för att den används på åkrar. Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 innehåller ett miljöersättningssystem där en skiftesspecifik åtgärd är spridning av näringsämnen och organiska material. Åtgärden gör det möjligt att betala ut stöd till jordbrukare som sprider ut näringshaltigt organiskt material med en torrsubstanshalt på minst 20 procent på sina åkrar. Sådana material kan exempelvis utgöras av organiskt gödsel eller jordförbättringsmedel som i enlighet med lagen om gödselfabrikat framställts av en rötrest från en biogasanläggning. Ersättningen som betalas ut är 40 € per hektar och år för den yta där materialet spridits ut. År 2015 valde cirka 5 500 jordbrukare åtgärden i fråga som en del av sitt femåriga miljöåtagande. En gård kan även få investeringsstöd för investeringar som främjar miljöns tillstånd, inklusive investeringar som främjar återvinningen av näringsämnen.

Regeringen gynnar återvinning av näringsämnena i gödsel och införandet av ny teknik genom åtgärderna i ett spetsprojekt om näringskretsloppet. Under våren 2016 har man planerat inleda ett försöksprogram inom vilket stöd skulle beviljas för att främja återvinning av näringsämnena i biomassa. Tanken är att programmets finansiering ska riktas till ny och innovativ verksamhet och investeringar som främjar återvinning av näringsämnen. Målet är att främja utvecklingen av organiska gödselfabrikat genom att möjliggöra olika försök och referensanläggningar och anordningar samt genom att utveckla de logistiska system och servicekoncept som behövs. Även om tyngdpunkten ligger på att återvinna näringsämnen kan de helheter som finansieras även omfatta produktion av biogas eller annan förnybar energi.

Helsingfors 28.4.2016

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen